

CZU: 811.131.1:37.011.33

LOCUL ȘI ROLUL DISCIPLINEI LIMBA ROMÂNĂ ÎN CADRUL CURRICULUMULUI NAȚIONAL

*Maria-Simona COSCARU, sor, gradul didactic I,
școala gimnazială ”Nicolae Iorga”, Pângărați, România*

***Summary.** This article speaks about the importance of the Romanian language and literature for the NATIONAL ROMANIAN CURRICULUM and its actual evolution. Nowadays, the studying of the Romanian language implies a new communicative-functional way of learning, because it helps the pupil to have a normal social life or a better interpersonal relationship. We must understand that this language has an essential role in the personal development of each student, making him more creative, more curious and giving him the opportunity to a richer spiritual life.*

The studying of Romanian language also develops the taste for literature and creates to the pupils the ability of establishing certain criteria of selecting values.

***Keywords:** curriculum, romanian language.*

Curriculum Național desemnează ansamblul proceselor și al experiențelor de învățare prin care trec elevii pe durata întregului parcurs școlar. Reforma din învățământul românesc actual propune, prin toate componentele sale, un nou ideal educațional care definește un anumit profil de personalitate al absolventului sistemului de învățământ din perspectiva evoluției societății actuale. Din această perspectivă, noul plan de învățământ, programele școlare, ariile curriculare, manualele alternative și alte materiale auxiliare oferă cadrelor didactice o abordare fundamental modificată a procesului învățării. Rolul formator al dascălului devine indiscutabil în măsura în care el este capabil să înțeleagă și să aplice spiritul documentelor reglatoare ale reformei, în așa fel încât la sfârșitul învățământului obligatoriu elevii să răspundă unor obiective ce vizează integrarea individului într-o societate românească dinamică.

Noțiunea de arie curriculară modifică structural viziunea asupra disciplinelor de învățământ care nu mai sunt tratate separat, fără nicio legătură una cu cealaltă. Ele se înrudesesc, se completează, se întrepătrund pe baza unor programe și manuale altfel gândite și structurate decât cele vechi.

Aria curriculară «Limbă și comunicare» cuprinde următoarele discipline: limba și literatura română, limbile materne ale minorităților naționale, limbile moderne, limba latină și opționalele. În cadrul celor șapte arii curriculare, considerăm că aceasta are un rol important, deoarece pune accentul pe modelul comunicativ-funcțional, destinat capacităților de comunicare socială, interumană și pe conștientizarea identității naționale.

Nu luăm în discuție locul și rolul celorlalte discipline din cadrul ariei, dar trebuie să privim cu seriozitate și responsabilitate importanța limbii române, principalul mijloc de comunicare, limba oficială a țării în care trăim, care se studiază fără întrerupere, din clasa I până la sfârșitul liceului. Obiectul **limba română** își propune, prin programa elaborată în 2008, să

formeze “un tânăr cu o cultură comunicațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, să se integreze efectiv în contextul viitorului parcurs școlar, respectiv profesional, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete în viața cotidiană, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare, sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om.”

Noul curriculum de limba și literatura română propune o modificare de structură la nivelul studierii acestei discipline, deoarece modelul comunicativ-funcțional, mai sus amintit, înlocuiește compartimentarea rigidă, nefirească a disciplinei în «limbă» și «literatură». Accentul se pune pe formarea competenței de comunicare a elevului, care se realizează în mod concret prin familiarizarea elevilor cu situații diverse de comunicare orală și scrisă, cu texte literare și non literare adecvate fiecărui nivel de școlaritate sau ciclu curricular.

Obiectul limba română poate contribui, într-o măsură covârșitoare, la formarea unui tânăr al cărui profil să corespundă așteptărilor formulate clar în noul curriculum, la sfârșitul învățământului general și obligatoriu :

- (1) să demonstreze gândire creativă.
- (2) să folosească diverse modalități de comunicare în situații reale.
- (3) să înțeleagă sensul apartenenței la diferite tipuri de comunități.
- (4) să demonstreze capacitate de adaptare la situații diferite.
- (5) să contribuie la construirea unei vieți de calitate.
- (6) să înțeleagă și să utilizeze tehnologiile în mod adecvat.
- (7) să-și dezvolte capacitățile de investigare și să-și valorifice propria experiență.
- (8) să-și construiască un set de valori individuale și sociale și să-și orienteze comportamentul și cariera în funcție de acestea.

Studiul limbii duce în mod firesc la crearea posibilităților dezvoltării plene a copiilor, le deschide acestora perspectiva unei vieți spirituale bogate. Omul care nu are cuvinte, nu are idei. Limbaj sărac înseamnă gândire săracă și confuză, o simțire săracă și lipsa capacității creatoare. Predarea limbii române în școală, în învățământul gimnazial, dezvoltă gustul pentru literatură, formează la elevi posibilitatea de a stabili criterii ferme de selectare a valorilor, formarea unui cititor de literatură capabil să manifeste un interes viu pentru cunoașterea și însușirea limbii și literaturii naționale.

Studiul limbii române are așadar o situație privilegiată căci fiecare din compartimentele disciplinei oferă noi și ample posibilități pentru cultivarea vorbirii. În lecțiile de gramatică, transmiterea cunoștințelor, ca și formarea priceperilor și a deprinderilor aplicării lor în practică, vorbirea și scrierea nu vizează să asigure numai corectitudinea gramaticală, ortoepică, ortografică și de punctuație, dar și o cât mai bună utilizare, adaptare a mijloacelor limbii la ideea comunicată.

Legătura strânsă între limbă și gândire impune proiectarea unor lecții care să dezvolte concomitent cu noțiunile gramaticale și gândirea elevului, deprinderea de a forma procese și operații mintale, fapt cu consecințe imediate asupra exprimării acestora. Începând din primele clase de școală elevii capătă cunoștințe despre sunetele limbii române literare, despre modul combinării lor în silabe și cuvinte, despre modul combinării acestora în propoziții și fraze. În clasele mai mari capătă și unele cunoștințe de fonetică sintactică, intonație, accent, fie cu ocazia

studierii foneticii, fie cu ocazia studierii unor probleme de sintaxă: propoziții enunțiative, exclamative, interogative. Clarificarea unor astfel de probleme duce la o vorbire mai expresivă și mai ales la o citire expresivă.

Studiul morfologiei și al sintaxei orientează pe elevi către cunoașterea legilor interne specifice limbii noastre. El are menirea să dea elevilor cunoștințele teoretice necesare privitoare la flexiunea limbii române, la modul de combinare a cuvintelor în propoziții și fraze, la topica diverselor elemente sintactice.

Nu trebuie uitată funcția socială a limbii care impune respectarea anumitor calități precum: claritate, precizie, conciziune, expresivitate, corectitudine etc. A vorbi înseamnă a fi înțeles, înseamnă nu numai a comunica gânduri, ci și a produce un efect: a convinge, a influența, a impresiona, a sensibiliza, a determina la acțiune.

BIBLIOGRAFIE

1. CERGHIT, I. Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. București: Editura Aramis, 2002.
2. MATEI, N.C. Educarea capacităților creatoare în procesul de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1982.
3. PAMFIL, A. Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise. Pitești: Editura Paralela 45, 2004.
4. PARFENE, C. Metodica studierii limbii și literaturii române în școală. Ghid teoretico-aplicativ. Iași: Editura Polirom, 1999.
5. PIAGET, J. Psihologie și pedagogie. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1972.